

torej „laž“! Naj nam položijo na mizo le enega slovenskega uradnika ali duhovnika ali advokata, ki bi bil brez nemščine to postal, kar je. Niti Spindler bi ne bil „šef-redakter“, ko bi ne znal malo nemškega, ker bi drugače ne mogel iz nemških listov prepisavati. In Ploj? Ta „naj-večji“ štajerski Slovenec še danes pravilno slovensko ne zna. On in ljubljanski slovenski vodje občujejo med seboj v nemškem jeziku. Na vse-slovenskih kongresih se govori nemško itd. itd. Tako izgleda torej naša „laž“. Kar govori „Nar. list“ o nemških učenjakih, ni odgovora vredno. Kaj vé to človeče o Herderju ali Koperniku! Kaj vé sploh o kulturi, ko tiči vendar v vsej svoji nagoti za kitajskim zidom in poje „Hej Slovani“...

Jedro vsega tega prepira je pa to-li: Kaj je bolje, nemška ali slovenka šola? Sam „Nar. list“ pravi, da mora človek nemščino znati, čeprav jo člankar preje proklinja in zasmejuje. In zdaj vprašamo prvič: ali se more otrok v naših slovenskih šolah in pri naših slovenskih učiteljih nemščine dobro naučiti? Ne!! Deloma ti učitelji sami nemškega ne znajo. Kar je mlajših slovenskih učiteljev, se sploh iz same lenobe (katero imenujejo potem „narodno prepricanje“) nemščine ne priučijo. In ako že znajo nemško, potem otrokom tega nalašč ne učijo. Nasprotno, otroke odvrtaajo od učenja nemščine in kaznujejo jih, ako se nemškega učijo. To dejstvo smo že opetovano dokazali! Vprašajte kmete rečimo v ptujski okolici, kaj mislijo o slov. nadučitelju Kauklerju! Resnica je: pri današnjih razmerah se otrok v slovenski šoli nikdar nemščine naučiti ne more. In zato priporočamo vstop v nemške šole. Kajti drugič je gotovo, da noben otrok v nemški šoli ne bode materinega jezika pozabil. Kdor to trdi, ta ne vé, kaj je materini jezik!

Dragi člankar, pri koncu smo. Tudi mi pravimo: pa brez zamere! Napravili smo izjemo im smo odgovorili na „Nar. list“, ki itak sam ne vé, zakaj in kako in za koga izhaja. In zdaj, gospodje v Celju, ki se podpisujete za „slovenske kmete“, ker se menda svoje lastne firme sramujete, zdaj — psujte in obrekuje naprej.

Kaj država zopet potrebuje! Kadar pridejo ministri Avstrije in Ogrske skupaj, takrat se vedno kaj skuha, kar morajo davkoplačevalci presneto drago poplačati. Na teh posvetovanjih se namreč v prvi vrsti določi zahteve za vojaške namene. Že preje izgotovljeni skupni proračun za 1910 obsega izdatke, ki so se porabili povodom aneksije Bozne in Hercegovine, i. s. :
troški mobilizacije 167 milij. kron
organizacijske zadeve 97 „ „
mobilizacija mornarice 8 „ „
odškodnina Turčiji 54 „ „
zvišane zahteve za mornarico 71 „ „

vse skupaj torej 397 milij. kron
Skupni proračun za leto 1911 bode istotako obsegal mnogo večjih zahtevkov. Vpeljava dveh letne vojaške službe bi pomenila zvišanje kontingenta rekrutov in s tem baje okroglo 50 milijonov kron večjih stroškov. Mornarica zahteva 4 dreadnoughte, ki bi koštali 240 milijonov kron. To so pač številke, ki jih navadni državljani niti razumeti ne more. Pač pa jih čuti, zlasti zdaj v teh groznih časih splošne druginje.

Politični umor med klerikalci. Na Tirolskem vlada že leta sem strastni politični boj med starimi klerikalci in krščanskimi socialci. To sovraštvo je dovedlo zdaj do političnega umora. Iz Brixena se namreč poroča, da je bil tam bivši klerikalni deželni poslanec in vodja Fleckberger ustreljen. Zapri so člane družine Holzachtner kot morilce. Dokazano je, da se je izvršil umor edino iz političnih vzrokov, ker je bil umorjeni vodja in jako vplivni član staroklerikalne stranke. To so kristjani, kaj?! Pri klerikalcih vseh narodov velja pač geslo: „Und willst du nicht mein Bruder sein, so schlag ich dir den Schädel ein.“

Kaj zahtevajo Madžari? Madžaronska gospoda prihaja zopet z narodnimi zahtevami. Glasom poročila „Vaterlanda“ zahtevajo ti večni

predrzi nezadovoljneži sledeče točke: 1. V vseh ogrskih garnizijah naj se odpravi cesarsko pesen „Bog obvari“ in naj se jo nadomesti z madžarsko kraljevsko himno. — 2. Naslov „državni vojni minister“ naj se odpravi in nadomesti z naslovom „c. in kr. skupni vojni minister“. — 3. Pri vseh ogrskih regimentih naj se vpelje ogrski grb (Wappen); istega naj se natisne tudi poleg avstrijskega na vseh pasih, knofih in čakah. — 4. Vpelje naj se madžarsko komando na ta način, da se vse instrukcije in pojasnila v tem jeziku zgodijo. — 5. Vpelje naj se samostojne madžarske zastave. Iz tega je razvidno, da gospodje Madžaroni niso posebno ponižni. Mislimo, da se bodejo na Dunaju tem nezmisljim zahtevam odločno uprli.

Srbska prevzetnost. Srbska vlada je pričela zopet rogoviliti. Politično obzorje se je malo zjasnilo in to tej gospodi že ne prija. Pred kratkem se je vršil zopet v Belgradu shod, na katerem se je protestiralo še enkrat zoper aneksijo Bozne in Hercegovine. Vsi govorijo so končali seveda s klici! „Doli z Avstrijo!“ Srbski listi „Politika“ in „Mali“ napadajo strupeno našo državo in hujskajo naravnost v vojsko. Bo pač treba zopet malo mrzle vode!

Še ena revolucija? Najmanjše evropsko kraljestvo Monako stoji baje tudi pred hudimi notranjimi boji. Ljudstvo zahteva parlament in tiskovno svobodo. „Kralj“ še ni imel časa, pečati se z zahtevami „svojega“ ljudstva, ker baje v Parizu hazardira.

Splošni železničarski štrajk se je vršil te dni na Francoskem. Prišlo je tudi do hudih spopadov, ker so stavkjuči žice razrezali in proge pokvarili. Vlada je pa stavkjuče ednostavno k orožnim vajam poklicala in so morali železničarsko službo kot vojakci upravljati. Veliki ta štrajk je končal z zmago kapitalistov in s popolnim porazom delavstva.

Revolucija v Portugalu.

(Glej naše tri slike).

Dom Alfonso v. Braganza

Königin-Witwe Amalie v. Portugal

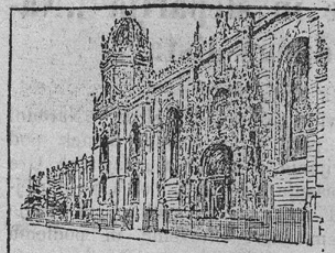

König Manuel II. von Portugal

Revolucija na Portugalskem je torej zmagala, kralj je za večne čase odstavljen in prebivalstvo je ob velikanskem navdušenju proglasilo republiko ali ljudovlado. Odločilo je v tem boju

vojaštvo z mornarico, ki se je takoj v velikem delu na stran ljudstva in proti kralju postavilo. Vojaški parniki so celo kraljevo palačo bombardirali in na ta način kralja z vso družino pri-

silili k begu. V splošnem se mora reči, da je revolucija kolikor mogoče malo krvi prelivala. Saj bi ustaši tudi lahko kralja in vso njegovo družino umorili, kakor se je to na zverinski način na Srbskem zgodilo. Ali portugalski uporniki so dokazali, da stojijo na kulturno visoki stopinji.

Jeronymuskirche

Praça do Commercio

Das Königliche Schloss in Lissabon

Bairro da Mouraria

Bilder aus Lissabon.

„Štajerčevi“ kmetski koledar 1911

izide
do konca tega meseca.

Obsegal bode 144 strani in celo vrsto prekrasnih slik ter izborno leposlovno, podučno, zabavno in gospodarsko vsebino.

Cena 60 s poštom 70 vin.

Kdor proda 10 koledarja, dobi enega zastoj.

Naročajte si „koledar“!

Politični pregled.

Državni zbor stopil bode začetkoma novembra skupaj. Sklepati bode imel do konca leta o sledečih zadevah: Uresničenje italijanske pravne fakultete, 6 mesečni proračunski provizorij, narodno-politične postavne načrte (ako se doseže na Češkem sporazum), volitve delegacij, reformo osebnega dohodninskega davka in davka na dedščine ter provizorično podaljšanje opravnika do konca 1. 1911.

Prestolni govor cesarja pri otvoritvi delegacijskega zasedanja je omenil najprve aneksijo Bozne in Hercegovine. Cesar je izjavil svojo zadovoljnost zlasti vsled tega, ker se je to mirnim potom in brez prelivanja krvi zgodilo. Tudi je omenil, da je zveza z Nemčijo in Italijo še močnejša kakor preje. Nadalje se je pečal prestolni govor z vojaškimi zahtevami.